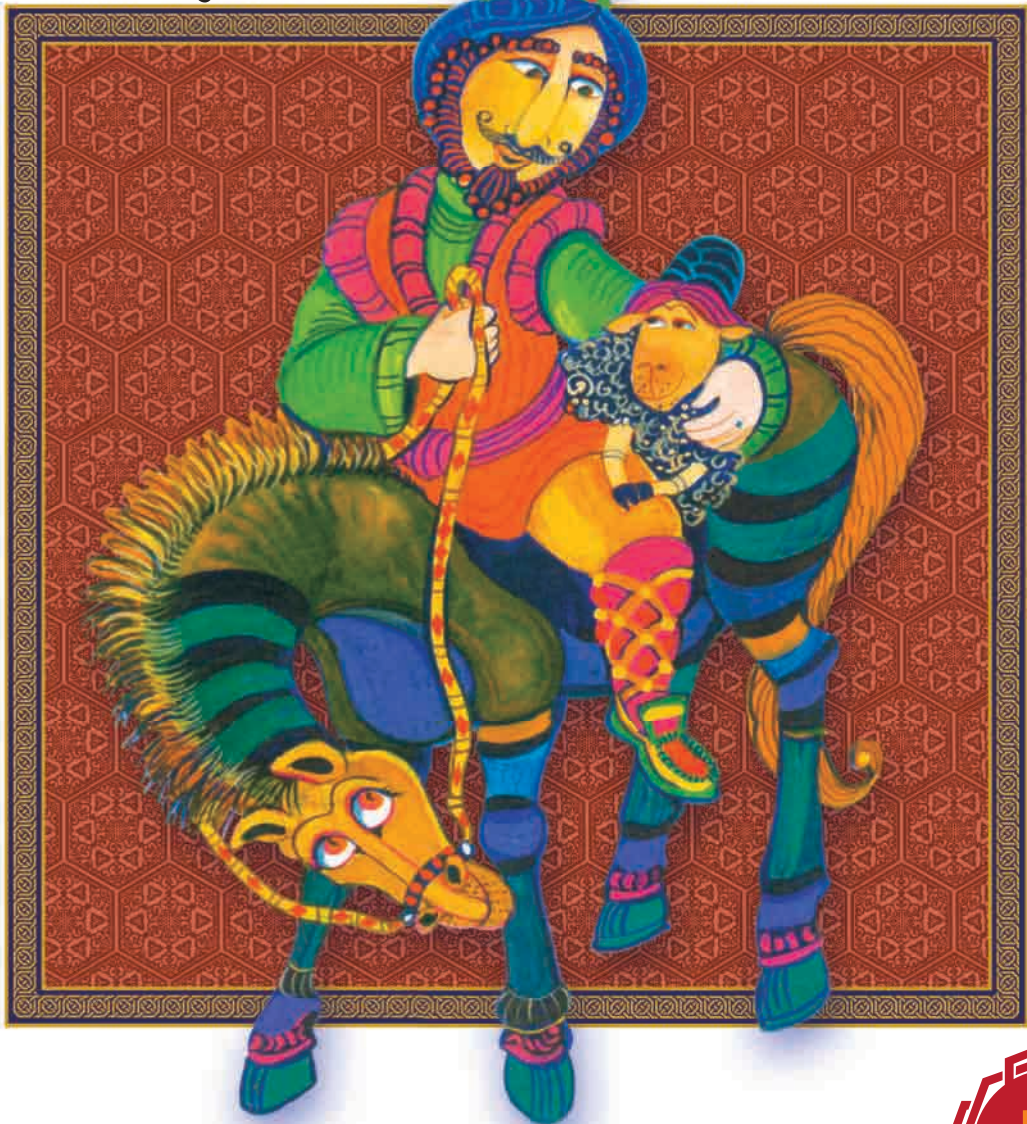

Beceia kinkra

Ali Gagi

Али Баба

Весела кінка

З перської переклав *Роман Гамада*

Художник *Нілуфар Мірмохаммаді*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 82.341
ББК 84(0)9
А50

Серія «Скарби Сходу» заснована 2008 року

Перекладено за виданням:

Мавляна Фахр ед-дін Алі Сафі. Латіфега-йе ширін. Латаїф ат-таваїф. —
Тегран: Ентешарат-е «Пейдаїеш», 1385/2006.

Алі Сафі

А50 **Весела книга** / Перекл. з перської Р. Гамади —
Тернопіль: Навчальна книга — Богдан. — 156 с. —
(Серія «Скарби Сходу»)

ISBN 978-966-10-8238-9

«Весела книга» Алі Сафі належить до найпопулярніших творів перської літератури. Остаточна її редакція була завершена письменником у 1533 році. Назва книги «Латаїф ат-таваїф» («Жартівливі оповіді про різних людей») якнайповніше відображає її зміст — у ній письменник зібрав усе найкраще і найцікавіше із арабської та перської класичної літератури. «Веселу книгу» можна справедливо назвати антологією перського гумору — дотепного, лагідного і повчального.

Видання адресоване читачам середнього та старшого шкільного віку.

УДК 82.341
ББК 84(0)9

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

© Роман Гамада, переклад, 2011
© Видавництво «Навчальна книга — Богдан»,
майнові права

ISBN 978-966-10-8238-9

ПЕРЕДМОВА

Повне ім'я письменника Фахр ед-гін Алі Сафі ібн Камаль ед-гін Камаль Хусейн Ваїз аль-Кашефі. Народився Алі Сафі наприкінці 60-х або ж на самому початку 70-х років XV ст. в місті Герат, що на північному заході сучасного Афганістану, або ж в іранському місті Сабзавар, звідки привіз його у ранньому дитинстві в Герат батько. Його батько Хусейн Ваїз Кашефі (пом. у 910/1504-1505) був професійним проповідником, а також блискучим письменником.

Даних про життя Алі Сафі та його батька збереглося небагато. Більше відомо про його рідне місто Герат, яке наприкінці XV ст. було великим культурним та літературним центром. На рубежі XIV і XV ст. в Гераті сформувалась нова так звана тимуридська, або гератська, школа художників-мініатюристів, найвизначнішим представником якої був геніальний художник Камаль ед-гін Бегзад (пом. у 1533 або ж у 1536 р.). У цьому ж місті творили і останній класик персько-таджицької літератури Нур ед-гін Абдаррахман Джамі (1414-1492) та основоположник узбецької класичної літератури Алі-Шер Навої (1441-1501), який так само писав вірші перською мовою.

На час літературної та проповідницької діяльності Алі Сафі Герат уже втратив своє значення великого культурного центру і був сильно зруйнований та спустошений узбецькими правителями Середньої Азії із династії Шейбанідів та новими володарями Ірану із династії Сефевідів, які безнастанно відвойовували це місто одне в одного. Війни з узбецькими ханствами Середньої Азії тривали при шахові Тагмаспі I (1524-1576) безперервно. Узбецькі хани Мавераннагра майже щорічно здійснювали походи в Хорасан і не раз брали місто Герат. Так, у 1528 році кизилбаші завдали Убайдуллах-ханові Узбецькому нищівної поразки при Турбет-е шах Джам, але щойно кизилбашське військо відійшло, Убайдуллах-хан знову взяв гору і зайняв, правда на час, Мешхед і Герат (1529 р.). За свідченням історика Мунтазіма Насирі, «у 938/1532 році 29 рамазана Убейд-хан з великим військом підійшов до Герата і взяв місто в облогу, і перейняв він городянам дорогу для води і харчів, і справа гератців із дня на день ставала все гіршою та сутужнішою, і голод сягнув такої міри, що люди стали їсти м'ясо собак та котів, і це місто перебувало в осаді й голоді аж до 14-го рабі-уль-аввала 939/1533 року, коли до Убейд-хана дійшла звістка про наближення в цю сторону шаха Тагмаспа і він вдався до втечі, і Герат був звільнений від облоги».

За невідомих обставин та без жодної видимої причини Алі Сафі, як і багатьох інших городян, під час осади Герата правителем Абу-ль-Газі, який більше відомий як Убайдаллах-хан-Узбек (1534-1539), було вкинуто до в'язниці, про що він розповідає в передмові до своєї книги «Латаїф ат-таваїф». Після звільнення Герата від Убайдаллах-хана, після перенесених страждань в останні роки і виснажений до краю Алі Сафі вирішив податися в яке безпечніше місце. Він вирушив у Гарджистан, глуху гірську провінцію з непрохідними дорогами, розташовану на схід від Герата, між Мерв-ар-рудом, Гуром та Газною, аби там знайти захисток в шаха Сейф аль-Мулюка Мохаммед-Султана. Шах Мохаммед-Султан ласкаво прийняв Алі Сафі, і відтоді його стражденне життя перемінилося в спокій. На знак подяки за вчинені добродійства він написав шахові похвальні вірші

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.